

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemičijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica „Veturini št. 9.“

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Cornò) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XIX. letnik.

V Gorici, 4 maja 1911.

18. številka.

V važnem trenutku.

Malodušnost razodevamo, ko govorimo: „Kdo bo vedno volil? Ljudstvo je sito večnih volitev! Naj zmaga kdorkoli, saj bo na Dunaju malo opravil!“

Tako govorjenje kaže le našo boječnost, ki sedaj ni na mestu. Prav radi tega, ker imamo vedno le volitve, moramo biti pozorni in pogumni. Nekaj se kuha v dunajskem parlamentu, kar bo imelo dalekosežne posledice.

Nikakor ni resnično, da je naše ljudstvo že sito volitev! Naše ljudstvo je za volitve izvrstno razpoloženo. Ni ga ljudstva v Avstriji, ki bi se glede volitev dalo meriti v razumnosti in vzbujenosti s slovenskim ljudstvom. Naše ljudstvo bere časopise in spremlja z največjo pozornostjo dogodke v deželi in v državi.

Ta maločušnost, utrujenost in potrtost se kaže le v nekaterih posameznih vodilnih osebah. A to moramo pogumno odložiti in se nemudoma lotiti dela. Somišljeniki naj dobro vedo, da preži sovražnik iz zasede. Liberalci, socialisti in svobodomiselnici željno čakajo, da bi v avstrijskem parlamentu dobili večino. Ko se to zgodi, zjedinijo se poslanci vseh narodnosti v boju proti katoliški stranki in proti katoliški cerkvi. V rokah avstrijskega parlamenta so najsvetejše zadeve. Gorje nam, ako dobe v parlamentu večino svobodomiselnici in socialisti. Nemec, Čeh, Poljak, Slovenec, Rusin in Hrvat bodo nastopali proti katoliški cerkvi, katoliškim duhovnikom, katoliškim redovom, katoliškim ustanovam in katoliškim naukom složno in ne bo več mej njimi nobenega nasprotstva.

Na noge torej, dragi somišljeniki! Po celi državi se vršijo sedaj živahne priprave za veliki volilni boj. Začnimo pogumno tudi mi! Ne bojimo se težkoč in nasprotstev! Vsaka dobra stvar ima svoje težkoče in svoja nasprotstva. Prav radi tega moramo biti še bolj pogumni in vstrajni.

Prepričani smo, da so te večne volitve v avstrijski parlament predigre velikim dogodkom.

Ko bodo katoličani najmanj mislili, planil bo sovražnik iz zasede. Zato moramo voliti v državni zbor le katoliške može, ki imajo srce in glavo na pravem mestu. Brezvestni liberalci in svobodomiselnici nimajo zmisla niti za verske, niti za narodne, niti za gospodarske koristi krščanskega ljudstva.

V tem važnem trenutku kličemo vsem somišljenikom in zlasti duhovskim sobratom: **Pripravimo se za volilni boj!**

Liberalni volilni shod v Štanjelu onemogočen.

Priprave.

Za minulo nedeljo so tržaški liberalni inteligenti aranžirali shod neke liberalne županske zveze, — kateri načeljuje tomajski župan Vran — na katerem naj bi se proglasil njih bog dr. Gregorin za kandidata v državni zbor. Župan tomajski Vran, znan po bolezni, ki se imenuje latinski „poslanitis“, ki je ozdravljiva le na poslanskem sedežu v deželnem zboru, je na povelje tržaške komande zbobnal skupaj kar liberalno leze in gre, kajti zbirale so se pri „Starcu“ v Štanjelu najrazličnejše liberalne kraške korifeje gori od komenskih trtjonov doli do gabrovskega „škofa“. Seveda, sam Gregorin se ni upal na shod, marveč poslanih je bilo v Štanjelu par tržaških škricov z izbuljenimi očmi in z izpitimi licami, na čelu katerih je stal urednik „Edinosti“, Makso Cotič. Prišel je pa tudi naš znanec A. Gabršček, slavni križki križ, Peter Medvešček, več vipavskih in kraških liberalnih učiteljev in takih le, ki jim služijo vrčki piva v to, da si jih v glavo mečejo itd. Pa tudi naših somišljenikov je bilo še precej, ki so prišli poslušati, kaj se bo na shodu pridigalo. Vseh skupaj je bilo okoli 200.

Trte, trte!

Tržaški liberalci so prinesli s seboj nek tiskan „Pejtega notar u botega Gregorin“ z naslovom „Kraške trte pred deželno sodnijo“. Cele kupe teh „bukelc“ so imeli in A. Gabršček je sprejel ulogo kolporterja in razdeljeval tiskane trtjone, ki naj bi pripomogli dr. Gregorinu na Dunaj. Slaba reklama, ki najbrže ne bo mnogo izdala.

„Shod“.

Na prostem za „Starcovo“ restavracijo so se torej zbrali možje. Za predsedniško mizo so sedeli: A. Gabršček, kriški Peter, urednik „Edinosti“ Cotič in komenski Jože Štrekelj. Na „kasonu“ (govorniški oder) pa smo zagledali tomajškega župana Vrana, ki je sprehajaje se po odru rekel, da bo sam predsednik shoda. Potem pa je začel kvasiti o sedanjih državnih poslancih, ki niso naredili nič za kmeta, (Klici: Slabo spričevalo za vašega Lojzeta Štreklja!) o vinskem zakonu, o goriški gospodi, ki le diktira ljudstvu poslance (Klici: Saj vi Vran niste nikoli volil tiste, katere je predlagala goriška gospoda!) obsojal napadanje denarnih zavodov (A. Gabršček se je kisló držal! Klici: To pa to! Bravo Vran!), o nekem tiču, kateremu so izdri oči zato, da bo pel tudi ponoči ter vprašal, kdo je ta tič? (Klici: Vran! Liberalci so kričali: Čuk! Nasprotni klici: Da, da, le čuk čuka.) Nastal je splošen hrup, kričanje je naraščalo. Vran: Prosim gospoda mir. A tržaška poulična „inteligenca“ se je

tako obnašala, da bi delala čast — indijancem. Klici: To je inteligenca! To bando ste pripeljali s seboj, da uduši vsak nasprotni glas! V Trst pojdite krogat in valjajte se sami v svojem blatu! —

Vran je nadalje jecljal nekaj o šolskih dokladah na Krasu in se spodtilal nad dopisom v „Gorici“ „Glas upijočega v puščavi“ in trdil, da so klerikalci nasprotniki šole, (Klici: Ne nasprotniki šole, ampak nasprotniki divjanja liberalnega učiteljstva!) potem je ustrelil še nekaj kozlov s svojo nerodnostjo in na koncu rekel, da predlaga za kandidata dr. Gregorina iz Trsta. Živio Gregorin! Klic: Kajpada naj živi!

Sedaj pa se je začel klic: Kaj pa Lojze Štrekelj? Ali ste ga vrgli med staro šaro? O liberalna nehvaležnost! Vran je rekel: Štrekelj je izjavil, da ne sprejme kandidature! Klic: O le izvolite ga, potem bodete videli, ali sprejme poslanstvo! Nočete ga več! Hrup je nastal. Vse je upilo tako, da se je malo razumelo.

Poslanec Zlobec nastopi.

Poslanec Zlobec je prosil za besedo. Ko je stopil na „kason“ je zagnala liberalna gospoda proti njemu velikanski krik. Kričali so: Doli z njim! Govoriti ne sme itd. A poslanec Zlobec se ni ustrašil in krepko, s povzdignjenim glasom je jel govoriti in odgovarjati tomajskemu županu Vranu. Klici: Živio Zlobec! Zavračal je očitanje Vrana, češ, da se ni nič ukrenilo proti novemu vinskemu davku, ko mu je dobro znano, da je razposlal dež. odbor okrožnico na vsa županstva, ki naj se izrečejo proti novemu davku, a ravno tomajsko županstvo je bilo tisto, ki tega ni storilo! Klici: Tako je! Sramota! Liberalci so postajali vedno surovejši in niso pustili več govoriti Zlobcu. Zlobec pa je med drugim rekel: Gospodje! Ako ste res liberalci in ljubitelji svobode, pustite vsem prosto besedo! Saj je govoril Vran! Zakaj bi ne smel govoriti jaz, ko mi je dal le ta besedo! Klici: Bojijo se resnice! S slepoto so udarjeni!

Vran

je spet nekaj čvekal in rekel, da oni hočejo sami izbrati poslanca, da nočejo komande iz Gorice in sploh nočejo biti komandirani od gospode. (Klici: Saj vas komandira tržaška gospoda! Ali ni Gregorin velik gospod!) Nastal je velik hrup. Vran je večkrat pil vodo, nakar mu je nekdo zaklical: Ni čudo, da so vodeni njegovi govori! — Ker ni hotelo biti miru, je stopil na „kason“

učitelj Peter Medvešček

iz Sv. Križa ter predlagal neko zahvalo Štreklju in rekel, da Vipavci ga s težkim srcem pustijo! (Klic: To ni lepo! Ker je bil Štrekelj tako dober poslanec, čemu izbirate drugega! Sami pljuvate v lastno skledo in si dajete sami najslabše spričevalo! Nek liberalci je zaklical: Štrekelj je bil boljši poslanec kakor Gre-

gorič, nakar mu je nekdo odgovoril: Najbrže ne, ker dr. Gregorčiča njegovi volilci nevržejo med staro šaro, kakor ste storili vi z vašim Štrekljem, marveč ga bodo spet volili in tudi izvolili!)

Lukežič prosi za besedo.

Med splošnim hrupom je prosil za besedo pristaš S. L. S. iz Gorice Lukežič, na katerega so tržaški škrici in drugi liberalni neotesanci bruhalo uže med „shodom“ lastno gnojnico. Ko mu je Vran dovolil besedo, je nastal velik huronski krik in vik. Nekateri so vpili: Doli z njim! Kdo je ta! Ga nočemo poslušati! Ga ne poznamo! Gabršček je upil, Cotič se pridušal. Nemir je trajal nekaj minut. Lukežič je apeliral na Vrana, naj napravi mir. Vran je zahteval od Lukežiča, naj se legitimira. A ta je rekel, da saj je povedal ime in priimek. Vran: Vi ste urednik „Gorice“ in „Prim. Lista“. Lukežič: Nisem! Vran: Lažete! Lukežič: Vi lažete! Vran: Vi! Lukežič: Vi! Vran: Vi! Lukežič: Vi! itd. Ta vi in vi je trajal gotovo eno minuto. In da se je Vran zlagal, ko je to trdil, je potrdil tudi A. Gabršček, ki je rekel, da Lukežič ni urednik „Gorice“ in „Prim. Lista“, ampak da le sodeluje pri listih. Vran laži ni preklcal. Sicer pa je zaklical A. Gabršček: Noben hudič ne ve, kdo je pri vas prav za prav urednik! Seveda mu ni ostal Lukežič dolžan odgovora. —

Vran Lukežiču: Vzajem Vam besedo! Lukežič: Saj še govoril nisem! Jaz hočem govoriti. Shod je javen! Rekli ste poprej, da bo smel vsakdo govoriti! Sedaj pa požirate dano besedo! Ako ne bom jaz govoril, tudi drugi ne bode govoril! Slišita naj se oba zvona. Zato zahtevam, da napravite mir! Ako pa tega ne morete narediti, ne spadate na predsedniško mesto!

V tem času pa je divjanje liberalcev prispelo na vrhunec. Vzdigovali so pesti proti Lukežiču in ga hoteli potegniti s „kasona“. Drugi so pa vpili: Živio! Govori naj! On ima besedo! Liberalci se bojijo resnice itd.

Med kričanjem in razsajanjem je župan Vran hitro shod zaključil, ne da bi dal dr. Gregorinovo kandidaturu na glasovanje ter rekel, da on ni več odgovoren za nadaljne posledice.

Tako je končal ta prvi tržaški volilni nastop navročih kraških tleh. Sicer priznavamo, da je bila večina navročih nam nasprotnega mišljenja, a pomisliti je, da so zbobnali te liberalne elemente s clega Krasa in je bilo Štanjelcev in Kobdiljev le malo navročih. Dr. Gregorin ne bo preveč vesel tega shoda, kajti od Štanjelcev in Kobdiljev bo najbrže odnesel dr. Stepančič lepo večino.

Ta shod pa je pokazal, kako surove in naravnost propale elemente skrivajo tržaški „Edinjaši“ za plečami in jih jemljejo s seboj na nevarne poli-

tične skoke, da z umazanostjo lastnega jezika delajo javno mnenje. Prvič smo se z njimi srečali v nedeljo. So si pač več škodili kakor pridobili!

Shod društva „Skalnica“.

Društvo „Skalnica“ je imelo v nedeljo 23. apr. javen shod v „Centralu“. Udeležba je bila velika in živahna. V „Skalnici“ organizirana dekleta in žene so polne navdušenja in življenja.

Govorila je pred vsem gospica predsednica Gabriјela Abram o slavnostih, ki jih mislimo prirediti začetkom letošnje divne pomladi. Priporočala je obilo udeležbo. Ob tridnevni pri sv. Ignaciju se bodo darovale tri sv. maše za vse umrle ude, na sv. Gori dne 7. maja spet tri sv. maše za vse žive ude društva „Skalnica“.

Gospodična Uršula Lutman je prav lepo govorila o naši krasni zastavi, na kateri se blesti podoba svetogorske Device. Kakor se vojaki oklepajo svoje zastave, tako se moramo me oklepati svoje. Na naši zastavi sta Jezus in Marija, ki se ju moramo držati, ako se hočemo zveličati. Sv. Joahim in sv. Janez Krstnik, ki se stiskata k detetu in Mariji, nam kažeta, kako se moramo tudi mi tesno oklepati Jezusa in Marije.

Duhovni voditelj dr. A. Pavlica govoril je o namenih, ki jih ima društvo „Skalnica“ in o namenih, ki jih imajo naše majske slavnosti. V daljšem govoru pojasnjuje vzroke sedanje draginje. Časopisi so pred kratkem navajali razne vzroke neznosne draginje, a pravega vzroka niso povedali. Pravi in edini vzrok je **pomanjkanje dela**. Dandanes dela le malo ljudi in še ti delajo manj časa, ko nekdanj. Vsi bi radi le na lahko živeli, brez težkega dela. Koliko je dandanes vojaščine, koliko penzionistov, koliko gospode, koliko pohajačev, koliko agentov, prekupcev in oderuhov, koliko gospa in gospic, ki ne znajo sploh nobenega dela in ki nam s svojo potratnostjo in nečimernostjo še povečujejo pomanjkanje dela! Delo je veljava. Čisto naravno je, da je delo drago, ker ga je malo. Ko bi vsi tako pridno in požrtvovalno delali, kot naše delavke in služabnice, imeli bi vse reči po ceni. Ljudje nočejo dandanes delati, ker so pozabili na Boga in njegove zapovedi, ki se glase: „V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh“, „Šest dni delaj“ in „Kdor ne dela, naj tudi ne je!“ Na te zapovedi so ljudje pozabili, zato nočejo delati. Mi pa hočemo biti kristjani, mi verujemo v Boga, zato ljubimo delo, se tesno oklepamo delavske zastave in delavske organizacije.

Ob koncu so pristopili k društvu še novi člani.

Kraške trte pred tržaškim deželnim sodiščem.

Mihael Štolfa, bivši župan v Gorjanskem, je trdil, da ni kriv.

Preds.: Kaj ste napravili s trtami, ko so prišle?

Štolfa: Smo jih razdelili.

Preds.: Vi ste vpisali v izkaz mladoletnega brata, pastirja, ženo, otroke?

Štolfa molči, je v zadregi.

Slavik: Ste vi poskrbeli naročila?

Štolfa: Da.

Preds.: Zakaj ste več trt naročili in sicer za take osebe, ki ne potrebujejo trt?

Štolfa: Ker so od namestništva vedno manj pošiljali, kot se jih je potrebovalo.

Preds.: Vi ste porabili za se 18.000 trt?

Štolfa: Da.

Preds.: Ali vam jih je kaj ostalo?

Štolfa: Da. To lahko pričata občinski sluga in poljski čuvaj.

Slavik: Predlagam, da se zaslišeta te dve prič.

Nato je bil zaslišan Josip Dugulin, bivši župan v Škrbini.

Preds.: Vi ste obdolženi, da ste naročili trte iz državnih nasadov in da ste si te trte obdržali.

Obtož.: Prejšnji župan mi je rekel, da se dobi vedno manj trt kot se jih naroči. Da ne bi ljudje rekli, da jih sleparim, sem naročil tudi več trt in sicer na imena neprosilcev. S tem sem hotel doseči, da dobi vsak prosilec naprošeno število trt. Ko so trte prišle, sem dajal ljudem take, ki sem jih bil naročil z Ogrskega. Zase sem obdržal 8000 reznic. Od teh se jih je prijelo le 800. Druge so se posušile.

Rybač: Ali vam je znano, da je prejšnji župan tudi imel sitnosti pri razdelitvi trt in da je tudi tako delal?

Dugulin: Prejšnji župan je tudi naročeval na imena oseb, ki niso eksistirale zato, da bi dobili več trt.

Drž. pravdnik: Pridržujem si pravico, da se uvede tudi proti prejšnjemu županu analogno postopanje.

Obtoženec Kristjan Pečenko je izjavil, da je dobljene trte deloma za-se pridržal; v zameno je pa dajal pro-

silcem cepljene trte iz lastnih nasadov. Prosilci niso hoteli imeti riparije, ki je prišla iz nasadov.

Pr.: Zakaj ste naročili toliko trt?

Obt.: Poslužil sem se dotedanjega običaja. Še celo vinarski nadzornik Postl je rekel, naj se naročujejo trte za več njih, češ, da je vseeno, kdo jih dobi. Samo da ostanejo v Avstriji.

Pr.: Torej Postl je to res dovolil in rekel, da je vseeno, kdo dobi trte, samo da ostanejo v Avstriji?

Obt.: Da.

S tem je bilo končano zasliševanje obtožencev.

Potem se je pričelo zasliševanje prič.

Kot prva priča je imel biti zaslišan vinarski nadzornik Postl. Toda njega ni bilo v predsobi. Zato se je zaslišal Ivan G a b r o v e c, sin župana v Mavhinjah.

Ivan G a b r o v e c je priznal, da je pritisnil občinski pečat na dotično prošnjo in izjavo, da so v izkazu navedeni prosilci siromašni; toda da ni mislil na nič slabega. Potrdilo o siromaštvu petentov je spisal Forčič. (Ali ni vedel županov sin, da je obč. Mavhinje trte že vdobila? Op. ur.)

Preds.: Ali veste, koliko oseb je bilo vpisanih v izkazu?

Priča: Ne vem ničesar; jaz nisem mislil na nič slabega.

Preds.: Ali ne veste, da so bile vpisane v izkazu tudi osebe, ki ne ekzistujejo?

Priča: Ne.

Drž. pravdnik: Vi bi bili podpisali, tudi če bi se vam predložila na tak način kaka menica?

Priča molči.

Slavik: Ste-li večkrat brez vednosti očeta rabili obč. pečat?

Priča: Imel sem dovoljenje od očeta, da v njegovi odsotnosti opravljam občinske posle.

Nato je bil zaslišan oče prejšnje priče Blaž G a b r o v e c, župan v Mavhinjah.

Preds.: Kaj veste o onem potrdilu, ki ga je podpisal vaš sin Širci, Forčicu in Pipanu?

Priča: Jaz nisem vedel prej ničesar.

Preds.: Ali vam ni sin povedal?

Priča: Da, pozneje. Sicer je imel sin moje dovoljenje, da sme v mojem imenu opravljati občinske posle.

Preds.: Ne veste, da so v izkazu tudi osebe vpisane, ki ne ekzistujejo? (Čita nekatera imena)

Priča je v zadregi.

Preds.: Ali vam ni Širci pravil, da so ga drugi pregovorili, naj gre na namestništvo po trte.

Priča: Da, nekaj takega mi je pravil...

Priča Josip B e s e d n j a k iz Komna je izpovedal sledeče: Povedalo se mi je od več strani, da so se poslale na moje ime trte iz državnih nasadov, čeravno se nisem prigrasil za vpisanje v izkaz prosilcev. Po nasvetu Josipa Kovačiča iz Komna sem tudi podpisal pri namestništvu v Trstu izjavo, da nisem prosil za trte. Meni je učitelj Josip Štrekelj iz Komna rekel, da je naročil trte na moje ime in pa še na ime osem drugih oseb (ki se niso prigrasile za vpis), za katere so došle trte, ki jih je pa Švara vzel. Štrekelj je rekel, da mi trte povrne v jeseň. Če vas kdo vpraša, je rekel, recite, da ste mi ukazali vas vpisati, a da ne veste za koliko trt. (Zakaj je prigovarjal Štrekelj pričo k tej izpovedi, naj sodijo naši čitatelji!) Rekel sem mu pa, da sem že podpisal izjavo, da nisem o tem ničesar vedel in da nisem tudi nikomur ničesar ukazal in za nič prosil.

Predsednik pokaže na obtožence ter vpraša pričo: Poznate te ljudi?

Priča spozna nekatere.

Preds.: Vam je znano, da bi bil kdo teh naročil na vaše ime trte?

Priča: Ne.

Nato se je zaslišal Josip P i p a n iz Preserij kot priča.

Preds.: Kaj veste o trtah, ki so prišle v Komen?

Priča: Trčon iz Gorjanskega in Dugulin, župan škrbinski, sta vozila trte Forčiču v Preserj. Komenski tajnik Čotar je dal Janezu Kovačič iz Svetega št. 83, ki je prišel k njemu po trte, listek, s katerim naj gre k Forčiču v Preserje po 400 bilf. (Zakaj ni Čotar dal trt, ko je pač izjavil pri zasliševanju, da so prihajale za razdelitev na županstvo?! Kaj so delale trte pri Forčiču?! Mogoče bi znal o tem povedati Vicko Bujas pok. Šime v Dolacu blizu Šibenika v Dalmaciji!!! Op. ur.) Forčič je rekel Kovačiču, da jih [nima. Ta je pa odgovoril, da jih ne pride več iskat.

Podžupan iz Preserja Jožef Pipan je naročil trte na ime svojega brata Andreja, ki je pa v Trstu. Tretji brat Anton pa je o tem izvedel in se podal k Čotarju, naj mu da trte, ki so prišle na ime Andreja. Čotar mu je dal nakaznico za 2000 kolči, ki naj jih dvigne pri bratu Jožefu. Ta jih ni hotel dati in ko je Anton grozil, da bode drugače postopal, mu je vendar dal 800 kolči, 1200 je pa obdržal zase.

Moj (od priče) brat Anton pa je bil naročil trte. Ko so trte prišle, podal se je k Čotarju, da jih prevzame. Čotar je rekel, da jih nima. (Torej se vendar niso razdeljevale na županstvo. O. u.) Dobil da jih bode pri Forčiču v Preserjih. A tudi tu jih ni dobil. Podal se je zato na namestništvo, kjer mu je dal vinarski nadzornik listek, s katerim bo dobil trte pri Forčiču v Preserjih. (Hm, hm, čudna reč. O. ur.) Ta listek je moj (od priče) brat oddal pri Forčiču, ki je takoj po enem delavcu poslal trte mojemu bratu v hišo in sicer brezplačno, akoravno je prosil moj brat trte proti odškodnini. (?)

Jožef Švara iz Svetega je dobil od Čotarja listek za 400 bilf, ki bi jih imel dobiti pri Forčiču v Preserjih.

Forčič mu je dal le 200 kolči in Švara je moral plačati 20 vin. za prevoznino.

Alojzij Pipan je moral nesti Frančišku Masten 200 bilf, ker ga je tam čakal občinski redar, kateremu je Masten tudi plačal trte v znesku 7 K 40 vin.

Preds.: Vesteli, kaj se je godilo v drugih krajih?

Priča: Ne. Jaz vem samo za Preserje.

Slavik: Vi ste eden takih, ki so brskali v tej zadevi. Ali ste liberalec?

Priča: Meni so vsi enaki!

Priča Ivan Švara iz Svetega je izjavil, da je rekel le prijateljski Forčiču, da bi potreboval 600 trt, a da je bil vpisan za 1600. Rekel je tudi, da sprejme trte le brezplačno, a on je bil vpisan za dobiček trt po znižani ceni. Dobil pa ni ničesar.

Nato je bila zaslišana priča Jožef Terčon iz Gorjanskega.

Preds.: Veste, kaj se je godilo glede trt v Gorjanskem?

Priča: Vem, da je bilo dosti vpisanih in ko so trte prišle, da niso dobili ničesar ali pa dosti manj, kot so zahtevali.

Preds.: Vi ste tudi rabil trte?

Priča: Da.

Preds.: Kake so bile trte?

Priča: Kako leto dobre, kako pa slabe.

Preds.: A l. 1907?

Priča: Polovica dobrih in polovica slabih.

Preds.: Vestili kaj o tem, da bi bili ljudje naročili in da niso prišli ponje? —

Priča: Ne vem.

Preds.: Je-li ostajalo kaj trt pri županstvu?

Priča: Ne vem.

Kot zadnja priča je prišel na vrsto vinarski nadzornik v pokoju Adolf Postl iz Trsta, stanujoč v Gorici. Govoril je nemško.

Razložil je postopanje pri razdeljevanju trt.

Preds.: Ali je oblast vedela o neredih, ki so se dogajali pri razdeljevanju trt?

Priča: Ne.

Preds.: Obtoženec Pečenko je rekel, da ste mu rekli, da je vseeno, kdo dobi trte, samo da ostanejo v Avstriji?

Priča: O tem ne vem ničesar.....

Mogoče da sem rekel tako v šali....

Preds.: Ali vam ni bilo znano, da se je tudi poprej tako delalo?

Priča: Se ne spominjam....

Preds.: Reklo se je, da se je že 20 let tako delalo.

Priča molči.

Preds.: Pečenko, ali se gotovo spominjate, da se je tako izrazil Postl.

Pečenko: Gotovo se spominjam; povedal sem Postlu kako se dela in je rekel, da je vseeno kdo dobi trte.

Preds.: Jožef Štrekelj vas je večkrat ustмено in pismeno opozoril na ta način dobivanja trt. Ali se ne spominjate?

Postl: Jaz se nič ne spominjam.

Pečenko: Saj se tako dela tudi v drugih kronovinah.

Ryb.: Ljudje so zato tako delali, ker jim je vlada dajala le polovico zaprosenih trt.

Postl: Kaj se je s trtami potem zgodilo, se ne da natančno kontrolirati.

Preds.: Ima-li država kako škodo, če so tudi neopravičene osebe dobivale trte?

Priča: Ne.

Preds.: Če bi se n. pr. trte iz nasadov ne porazdelile, kaj se z njimi zgodi?

Postl: Kar ostane, se seže.

Preds.: Kakšne so bile izdane trte?

Priča: Prve in druge vrste.

Preds.: Koliko stanejo trte državo?

Priča premišlja: 1000 reznic 6 K, koreniki pa 20 K.

Zabavnik: To se mi zdi malo. Pravzaprav stanejo 17 oziroma 50 K.

Drž. pravdnik: Vi pravite, da država ni imela pravzaprav nobene škode. Vi ste najbrže mislili na materijelno škodo?

Postl: Ne razume vprašanja.

Preds.: Ali se je dosegel namen vlade, če se je tudi tako postopalo?

Priča: Rekonstrukcija vinogradov se vseeno vrši.

Preds.: Torej je namen vlade vseeno dosežen.

Drž. pravdnik: Je-li bil Pečenko kot trgovec s trtami upravičen dobivati trte, če ima lastno zemljišče?

Priča: Da.

Rybař hoče čitati neko poročilo o sličnem slučaju v Biogradu v Dalmaciji.

Drž. pravd. čita oglas sežanskega glavarstva, kjer je rečeno, da imoviti trtorejci sploh ne morejo dobiti trt iz drž. trtnic po tarifnih cenah: Pečenko je imovit trtorejec, ali tega ne veste?

Priča: Ne.

Pravd.: Kako pa je dobil tudi on trte?

Postl: Za nas je merodajno poročilo oblasti.

Slavik: Trte so se izdajale brezplačno ali pa po nižjih cenah?

Postl: Da.

Preds.: Pipan je rekel, da ste se izrazil, naj on vzame več trt, da ne bi imel vi sitnosti z njimi.

Postl molči.

Preds.: Vam je-li znano, da bi bil Pečenko plačal za 20.000 trt?

Priča: Ne.

Predsednik je nato vprašal ali ima kdo še kaj vprašati prič, ker ga misli takoj odpustiti, da se odpelje v Gorico, za kar je prosil. Oglasil se ni nihče. — S tem je bilo končano zaslišanje prič.

Odredil se je nato četrturni odmor. (Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Pogodba med avstrijsko in ogrsko vlado.

Avstrijska in ogrska vlada sta se glede jezikovnega vprašanja pri reformi vojaškega kazensko-pravnega postopanja takole pogodili: Obtoženec se tako v avstrijski kakor v ogrski državi zasliši v materinem jeziku, če pa sodišče materinega jezika obtoženčevega ni vešč, se posluži tolmača. Protokolacija in vse ostalo pa se vrši v avstrijski državi v nemškem službenem, v ogrski pa v mažarskem državnem jeziku. Če pa obtoženec ne zna mažarski ali nemški, pa se ima uporabiti nemški službeni jezik. V slučaju vojske pa velja za celo armado nemški službeni jezik.

Rusija se pripravlja na vojsko s Kitajsko.

Rusija se resno in naglo pripravlja na vojsko s Kitajsko. Finančni minister Kokovcev se je odpeljal v Pariz, da izposluje vojno posojilo. Vojni in mornariški minister Suhomlinov ter Grigorejev sta se pa odpeljala v Mandžurijo, da inšpicirata ondotne čete in poamursko flotilo.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

P. n. gg. monsieur Jos. Škočir, dekan v Devinu, 20 K, Marija Anzin 50 v, Ivan Orel nabral na shodu „Slov. kat. br. društva“ v nedeljo 11 K 51 v, Valentin Zarli, c. kr. uradnik v Piranu 1 K 08 v, Ivan Leban, Podgora 20 vin., Andrej Fajt, pek v Gorici 50 vin., Alojzija Jakin, Njivica 20 vin., Nekdo iz Vrtočina 50 vin.,

N. N. v Gorici 36 vin., Nekdo iz okolice 40 vin., v nabiralnikih: v gostilni g. Mihe Hvalič 2 K 60 vin., v gostilni „Pri Zvezdi“ 90 vin.

Knjižico: Razglašenje Gospodovo so preplačali: P. n. gg. Josip Hrovatin, učitelj 3 K, Ivan Kurinčič, kurat 3 K, Eliza Makuc 2 K, Frančišek Švara, kaplan v Devinu, 3 K, Ivan Kunšič, kurat na Srpenici 3 K, Leopold Stubelj, vikar v Velikem Dolu 5 K, Longin Horak, prior v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici, 5 K.

Bog plačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladjo Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I!

Volivci pozor! Volilni imeniki bodo v goriškem okrajnem glavarstvu pri vseh občinah razpoloženi na vpogled od 30. aprila pa do 14. maja t. l.

Našim zaupnikom priporočamo najtopleje, da se prepričajo v tem času ali so vsi volivci v volilne imenike vpisani in da ravno v tem času tudi reklamujejo volilno pravico za one, ki bi bili izpuščeni.

Kakor namreč čujemo, je število volivcev v izkazih, predloženih goriškemu okrajnemu glavarstvu, skoro v vseh občinah sedaj manjše nego je bilo pri zadnjih volitvah. Iz tega bi se dalo sklepati, da so ti izkazi pomanjkljivi in da je bilo več volilcev iz njih izpuščenih. Prav zato pa priporočamo našim zaupnikom še enkrat, da razpoložene volilne imenike natanjko pregledajo in volilno pravico za izpuščene volivce pravočasno reklamujejo.

Volilni imeniki morajo biti vsak dan razpoloženi strankam na upogled. Ako bi se kako županstvo taki zahtevi upiralo, češ, da sta pri županstvu v tednu samo n. pr. dva dneva določena kot uradna dneva, naj se naši zaupniki pritožijo takoj pri okr. glavarstvu, ki bo dečično županstvo gotovo poučilo, kaj je njegova dolžnost.

Pritožbe ali reklamacije se vlagajo pri županstvu ali tudi pri glavarstvu tekom štirinajstih dni od dneva, ko je bilo v občini razglašeno, da je imenik razpoložen.

Pritožba ali reklamacija se zamore napraviti pri županu pisмено ali ustmeno, in sicer za vsak slučaj ali vsako osebo posebej. Če se hoče kdo pritožiti, da sam ali drug volilni upravičenec ni vpisan v imeniku, mora se dokazati, da je izpolnil 24. leto, da je avstrijski državljani in da biva v občini najmanj eno leto. To se dokazuje z rojstnim ali domovinskim listom in potrdilom županstva ali gospodarja o bivanju.

Vsa ta dokazila in vloge v reklamacijskem postopanju so kolekta proste. Ako kdo reklamaciji ne priloži teh dokazil, more župan njegovo pritožbo kratkomalo odbiti. —

Če je kak neupravičenec vpisan v imeniku, mora se povedati vzrok, zakaj naj se črta. Župan pa mora osebi, ki naj se črta iz imenika, dati priložnost, da v teku

24 ur izreče svoje mnenje pri županstvu ali glavarstvu.

Vse pritožbe ali reklamacije mora župan najpozneje v treh dneh naznaniti glavarstvu, od katerega dobiva navodila.

Če okrajno glavarstvo odvrne pritožbo, sme se v treh dneh napraviti priziv na namestništvo. Proti odloku namestništva ni dovoljen priziv.

Domače in razne vesli.

Birma in kanonična vizitacija v cerkljanskem in tolminskem dekanatu se bode vršila letos sledeče: Dne 20. junija prihod v Bukovo; 21. junija vizitacija in birma istotam; popoldne odhod v Orehek; 22. junija vizitacija in birma v Orehku, popoldne v Ravnah, zvečer prihod v Cerkno; 23. junija vizitacija podružnih cerkvâ cerkljanskih, zvečer prihod v Novake; 24. junija vizitacija in birma v Novakih, popoldne vizitacija podružne cerkve v Davčah in vrnitev v Cerkno; 25. junija vizitacija in birma v Cerknem, zvečer prihod v Otalež; 26. junija vizitacija in birma v Otaležu, popoldne odhod v Šebrelje; 27. junija vizitacija in birma v Šebreljah, zvečer prihod v Jageršče; 28. junija vizitacija in birma v Jagerščah, povrnitev v Cerkno, kjer bo drugi dan, to je na praznik svetega Petra in Pavla pontifikalna sveta maša in še enkrat birma; 30. junija zvečer prihod v Volče, kjer bo 1. julija vizitacija in birma, zvečer istega dne odhod v Tolmin; 2. julija vizitacija in birma v Tolminu, popoldne vizitacija cerkve sv. Urha na pokopališču; 3. julija vizitacija cerkvâ sv. Petra v Zatočniku in s. Marka v Polubinjcu, popoldne odhod v Drežnico, kjer bo 4. julija vizitacija in birma, zvečer pa odhod v Libušnje; tu bo vizitacija in birma 5. julija predpoludne, popoldne pa na Kamnem; potem bo vizitacija cerkve sv. Brigite pri Volarjih. Prihodnje jutro 6. julija odhod v Podmelec, kjer bo predpoludne vizitacija in birma, popoldne pa vizitacija podružnih cerkvâ. Dne 7. julija zjutraj prihod v Grahovo; 8. julija vizitacija in birma v Grahovem, zvečer odhod; 9. julija vizitacija in birma v Nemškem Ritu; zvečer odhod; 10. julija vizitacija in birma na Stržišču; zvečer odhod; 11. julija vizitacija in birma v Podbrdu, popoldne odhod na Obloke, kjer bo tudi popoldne vizitacija in birma; zvečer odhod; 12. julija vizitacija in birma pri Sv. Luciji; drugo jutro 13. julija prihod v Roče in tam vizitacija in birma; zvečer odhod na Pečine, kjer bode prihodnji dan počitek. Dne 15. julija vizitacija in birma na Pečinah, popoldne pa vizitacija na Poniškah; zvečer odhod v Šentviškogoro, kjer bo 16. julija vizitacija in birma; prihodnje jutro t. j. 17. julija prihod v Dol. Trebušo ter istotam vizitacija in birma; zvečer odhod. Dne 18. julija bode vizitacija in birma v Idriji ob Bači. Popoldne istega dne se Nj. Prevzvišenost knezonadškoj vrne v Gorico.

Za mornaričnega superiorja je imenovan veleč. g. mornarični kurat Karol Kokolj, mornaričnim nadkuratom pa mornarični kurat veleč. gosp. Anton Pipan.

Spramembe v politični službi. Kakor doznajemo prav iz dobrega vira, pride za namestništvenega podpredsednika v Trst voditelj okr. glav. v Gorici grof Attems. Dosedanji namestništveni podpredsednik v Trstu prof. Schaffgösch ne pojde v pokoj, marveč pojdekot namestništveni podpredsednik k namestništvu v Linec. Istotako ne bode naslednik grofu Attems naslovni dvorni svetnik Lasciac, pač pa voditelj sežanskega okr. glav. namestništveni svetnik Rebek.

Zapuščina pokojnega Ivana Černe, župnika v Barkovljah, umrlega dne 2. februarja 1899, ki je zapustil slovenskim zavodom tretjino svojega premoženja, je bila sedaj realizirana in znaša 14.141 K 83 h. V smislu predloga, ki ga je svoječasno stavil zastopnik slovenskih zavodov, odvetnik dr. Otokar Rybař v Trstu, pripada društvu „Šolski Dom“ v Gorici ena dvanajstina cele zapuščine, to je 1.178 K 48 h ali — po odbitih raznih pristojbinah — čistih 1.086 K 62 h, kateri znesek je bil izplačan društvu potom „Jadranske banke“ v Trstu. Odvetnik dr. Rybař, ki je ves čas društvo zastopal, ni predložil z ozirom na narodni značaj društva nikakega ekspenzarja, za kar naj mu bo tukaj izrečena najsrčnejša zahvala.

Vodstvo S. L. S. na Goriškem je razposlalo vsem onim načelnikom, predstojnikom in znanim rodoljubom, ki so dobili okrožnico z dne 6. aprila, naslednji oklic:

Velečenjeni gospod!

Uljudno podpisano vodstvo S. L. S. na Goriškem izreka svojo iskreno zahvalo Vam in vsem, ki so na povabilo z dne 6. t. m. pisмено ali ustno, posamič ali združeni blagovolili izraziti svoje mnenje in želje ter staviti svoje nasvete in predloge z ozirom na kandidate, ki naj bi se priporočili za volitev v državni zbor, ki je napovedana za dan 13. junija.

Na podlagi krajsih in podrobnejših poročil, došlih iz raznih krajev in krogov, bilo je podpisnemu vodstvu lahko sestaviti glavno poročilo in predložiti je strankinemu izviševalnemu odboru — oziroma shodu zaupnikov — sklicanemu za dan 26. t. m. v posvetovalnico „Centrale“ v Gorico.

K temu shodu so bili vabljeni opravičenci v zmyslu strankinega pravilnika in strankini zaupniki iz vseh sodnih okrajev slovenskega dela Goriške. — Mnoge organizacije so bile zastopane po svojih načelnikih; zaupnikov je bilo lepo število; deželni poslanci, pripadajoči S. L. S., so došli v polnem številu.

Ko je bilo vodstvo podalo svoje poročilo in ko je bila zaključena razprava, ki je sledila poročilu, stavlja je načelnik kmečke zveze za komenski okraj, prečastiti gospod Ignacij Valentinčič, predlog, ki je bil s o g l a s n o in z navdušenim odobravanjem sprejet, da naj se namreč postavijo za bližnje volitve v državni zbor naslednji kandidati:

1. za sodne okraje: Bovec, Kobarič, Tolmin, Cerkno in Kanal dr. Anton Gregorčič, deželni podglavar v Gorici;

2. za sodni okraj: Gorica, okolica Josip Fon, deželnosodni svetnik v Gorici;

3. za sodne okraje: Ajdovščina, Komen in Sežana dr. Hinko Stepančič, deželnosodni svetnik v Gorici.

Govoril je v zadevi kandidatov za volivci in zaupniki strankin izvrševalni odbor, ki ima v tem oziru po že omenjenem pravilniku zadnjo in merodajno besedo. Pristaši S. L. S., ki priznavajo potrebo discipline, vedó zdaj, kaj jim je storiti. Strankino vodstvo je prvo, ki se najvišjemu izreku klanja; enako postopanje pričakuje od vsakega zavednega in zvestega pristaša S. L. S.

Vas pa, velečenjeni gospod, prosi podpisano vodstvo prav iskreno in nujno, delujte v svojem področju in v svojem delokrogu neprestano in odločno na to, da zmagajo pri volitvi 13. junija z gore navedeni kandidati v ponos S. L. S. ter v korist in vsestranski prospeh slovenskega naroda na Goriškem. V to pomoz! Bog!

Vodstvo S. L. S. na Goriškem.

Naravno je, da oklic ne velja samo nasiovljencem, ampak vsem pristašem

S. L. S. na Goriškem, katerim ga toplo priporočamo, da se po njem ravnajo ker le v slogi je moč.

„Doll farji, doll farška golazen“ so kričali na nedeljskem shodu v Štanjelu tržaški škrici, a „farja“ ni bilo na shodu nobenega. Kaj bi se zgodilo, ako bi bil kateri navzoč! Pobili biga! Tako barabsko robo ima „Edinost“ okoli sebe! Škandal!

Koritovstvo in fajmoštrovstvo so očitali tržaški liberalni krokarji na nedeljskem shodu v Štanjelu našemu pristašu Lukežiču. Rekli so mu, da je debel kakor fajmošter zato, ker je koritar. Seveda jim Lukežič ni ostal dolžan odgovora rekši: „Tržaški škrici, namesto da krolate in se vlačite po tržaških beznicah cele noči, pojdite spat kakor jaz, pa bode te debeli kakor fajmoštri!“ — Tržaški škrici pa niso videli poleg sebe debelega ureunika „Edinosti“ Cotiča, katerega trebuh ni nič manjši kakor eden in pol Lukežičevega! Ni lepo, da to pišemo, a tržaška gnijla roba nas k temu sili. Kdo je koritar, že povemo!

Neresnoca. — „Edinost“ od torika trdi v poročilu o štanjelskem shodu, da je tomajski Vran dal kandidaturu dr. Gregorina na glasovanje in da je bila z navdušenjem sprejeta. To ni res. Kandidatura ni bila dana na glasovanje, česar Vran ni imel časa storiti, ker se je prepiral na „kasonu“ z Lukežičem in je shod zaključil, ker ni njegova obvejljala. Kandidature Gregorinove ni dal nihče na glasovanje. Z lažjo hočejo prikriti resnico in dalje slepiti.

Podkupovanje glasov pri volitvah je strogo prepovedano. — V zapor bo šel, kdor bo le skušal kakega volilca pri volitvah v državni zbor podkupiti, kaj pa šele v resnici podkupiti. Kaznovana bodeta oba, tisti, ki podkupuje in tudi tisti, ki se je pustil podkupiti. In pa še kako bodeta kaznovana! Čujte! Do 6 mesecev bodeta zaprta, ako se jima to dokaže! Torej pozor! Volite po lastni vesti! In ako si volilec še nepokvarjen, imaš tudi vest nepokvarjeno, in le ta ti bo svetovala voliti krščanske poslance! — Pa tudi plačevati volilcem dopjone in gulaše se ne sme! To je prepovedano in kaznjivo. Kdor bi plačeval volilcem za pijačo in jedačo, bo kaznovan z 200 K globe. Vidite, tako pravi postava! In postavo je treba spoštovati, ako nočemo jesti ričeta!

Volilna agitacija v sodni dvorani. Pri obravnavi proti kraškim trijonom je trdil zagovornik dr. Rybař, „da ima ta proces politično ozadje“. Seveda je ima; kajti dokazalo se je, kakšno moralno „ozadje“ ima napredna stranka na Krasu!

Nadalje je rekel dr. Rybař, „da je bivši državni poslanec sodne stroke (bil je tako „obziren“, da ni imenoval poslanca Fona) urgiral ta proces na pravosodnem ministerstvu, na namestništvu in na deželni sodniji“.

Mi mislimo, da je poslanec Fon — ako bi bil to storil — vršil le svojo dolžnost; mi mislimo namreč, da je dolžnost vsacega poslanca, da odkriva in pobija koruptnost, umazanost in dobičkaželjnost, kjerkoli se pokaže v javnem življenju.

Po naših informacijah so pa te trditve dr. Rybařa neresnične.

Pred vsem nam ni prav jasno, kako je mogoče „urgirati“ sodnijski proces na namestništvu; saj namestništvo vendar ne izvršuje nadzorstva nad sodnijo!

Dr. Rybař pa previdno zamolči osebe, pri katerih je poslanec Fon „urgiral“ ta proces na sodniji in na ministerstvu. Mi bi mu bili zelo hvaležni, ako bi nam te funkcije imenoval.

Čisto neumestna je bila za to njegova teatralna poza, v kateri je „slovesno protestiral proti temu, da se

hoče iz politične strani uplivati na sodnijo.“

Mi mislimo nasprotno, da je ravno dr. Rybař hotel s temi frazami uplivati na sodnijo ali pa, kar je še verjetnejši, nekoliko poagilirati v sodni dvorani zoper našo stranko s edaj predvolitvami.

Kaj ne, g. dr. Rybař?

Kandidatje S. L. S. na Kranjskem za prihodnje državnozbornske volitve.

— Osrednji volilni odbor S. L. S. na Kranjskem je postavil te dni svoje kandidate. Za kandidate so postavljeni vsi prejšnji drž. poslanci razun dr. Jankota Hočevar, ki se je kandidaturi odpovedal, na katerega mesto je postavljen za sodne okraje Krško, Kostanjevica, Mokronog in Trebnje Janez Hladnik, župnik v Trebelnem. Za mesto Ljubljano se bode postavil kandidat pozneje.

Hrvatsko slovenske kandidature v Istri. — Osrednji volilni odbor političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri je postavil za kandidate za državni zbor vse tri bivše drž. poslance, namreč prof. M. Mandić-a, dr. Matko Laginja in prof. Vek. Spinčić-a.

Romantična „Divaška jama“ bo v nedeljo dne 7. maja t. l. čarobno razsvetljena od 3. do 6. ure popoldne. Ta dan nudi se slehernemu ugodna prilika poleteti v Divačo, da si ogleda raznovrstne divno bleščeče skupine kapnikov ki jih krije ta naš podzemeljski dom. Jama je oddaljena 15 minut od postaje Divača. Listki za vstop po 1 krono se bodo dobivali pred vhomom v jamo.

Z Vojskega pri Idriji. — Dragi „Primorski List“! Zadnji „Primorski List“ me je prav razveselil, ko sem čital novice iz Gor. Trebuše. Mislim sem, da so v Gor. Trebuši samo liberalci, z zdaj vidim, da tudi v Gor. Trebuši, mojem rojstnem kraju, so prišli ljudje do prepričanja, da ni nič s tako vrsto ljudmi, kakor so liberalci! Drugokrat kaj več! Srčen pozdrav! A. Č.

Toča je uže obiskala naše vinograde na Vipavskem in sicer minuli petek. Potolkla je — sicer ne hudo — nekatere podčavenske občine. Tudi v Gorici, v goriški okolici in v Brdih se je pojavila sodra, ki pa ni napravila mnogo škode.

Orožniške ekspozitive so se ustanovile v Robiču in Srednjem Logu. Vsaka ima tri orožnike.

Samomor. — Preteklo nedeljo se je ustrelil v Postojni bivši stenograf pri g. dr. Fr. Pavletiču, Jerin. Vzrok neznan.

Avanziranje nadvojvod. — Vojaški naredbeni list priobčuje nova avanziranja: Nadvojvoda Jožef Ferdinand in nadvojvoda Jožef sta imenovana za feldmaršallajntanta. Nadvojvoda Peter Ferdinand je postal generalni major. Cesarjev zdravnik je imenovan za generalnega štabnega zdravnika.

Lotošnji cesarski manevri bodo na Zgornjem Ogrskem. Vojaške vaje, kakor bodo letos, se niso vršile še nikoli. Šlo se bo za prehod večjih vojaških zborov preko Karpatov.

Iz konzularne službe. — Konzul dr. Josip Goričar, slovenski rojak, doma iz Mozirja, je poklican za vodjo konzulata v San Francisku.

Papeški konzistorij. — Prihodnji papeški konzistorij se bo zbral, kakor poročajo listi, šele v letu 1912. Ta zbor bo velike važnosti za cerkev; v prvi vrsti je imenovanje velikega števila novih kardinalov. Hkratu bo pa papež Pij X. omenjal v svoji izjavi raznih dogodkov in sedanjega položaja katoliške cerkve.

Vozni red, veljaven od 1. maja do 1. oktobra t. l. je priložil današnji štev. „Prim. lista“ trgovec gosp. Teod. Hribar.

Mestne novice.

m Tridnevnic v cerkvi sv. Ignacija in procesija na sv. Goro. — Kakor smo že v zadnji štev. naznanili, praznovati hočemo tudi letos začetek pomladi z raznimi slovesnostmi. Zavedajmo se vsi svoje organizacije in udeležimo se tridnevnic v cerkvi sv. Ignacija in procesije na sv. Goro v obilnem številu! Ako se socialni demokratje navdušujejo za svojo organizacijo, s katero širijo mej delavstvom z moto, koliko bolj se moramo navduševati mi za svojo, ki ž njo skušamo pridobiti zmago resnici in pravici. Danes ob 5. uri zjutraj je začela tridnevnic v cerkvi sv. Ignacija. Drevi bo govor ob 7 in pol. Istotako bo jutri in v soboto govor zjutraj ob 5. in zvečer ob 7 in pol. V nedeljo bo sv. maša ob 3 in pol zjutraj, potem skupno obhajilo in ob 4 in pol odhod iz cerkve sv. Ignacija na sv. Goro. Na sv. Gori bo govor ob 9. uri, potem sv. maša in blagoslov.

m Shod „Slovenskega katol. delavskega društva“, ki je bil v nedeljo pri Gorjancu, se je obnesel prav dobro. Udeležba je bila velika. Govorili so: Predsednik Gorjup, Benedetič, dr. Pavlica, Karara in Perko. Društvo napreduje vsestransko. Storili so se razni sklepi tudi glede prihodnjih državnozbornskih volitev.

m Slovenci-volilci mesta Gorice! — Volilni imeniki za državnozbornske volitve so vsakemu na vpogled. Vsakega 24letnega zavednega Slovence dolžnost je, da se prepriča, če je vpisan v volilni imenik. Kdor ne utegne sam tega storiti, naj pošlje ženo ali koga drugega. Volilni imeniki so na vpogled: V „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini, v „Slovenskem bralnem in podpornem društvu“ v ulici sv. Ivana št. 7, (ta ostane stalno tu), drugi je do sobote zvečer v „Trgovskem Domu“ v trgovini g. Andr. Gabršček, v nedeljo pride ta v gostilno g. Josipa Molarja blizu „Malega Doma“, in tretji je v Pokopališki ulici št. 28 pri g. Ivanu Cempre, ta je tam tudi samo par dni na razpolago.

Da se olajša reklamacijsko delo, če ni kdo vpisan, naj si priskrbi čimprej krstni list (zadostuje izvleček), domovnico in uradno potrdilo (od policije) o letnem bivanju v mestu ali mestnem okolišju. Vse drugo preskrbi odbor.

Slovenski volilci! Mestni magistrat v Gorici neče in neče povedati, koliko nas je naštel pri ljudskem štetju. Povejmo mu mi pri volitvi, koliko nas je. Volilni odbor goriških Slovencev.

m Nova kapucinska cerkev bo v kratkem času dovršena. Na mestu, kjer je prej stala majhna cerkviča, ki je imela to prednost, da je bila vedno zelo dobro obiskovana in mnogokrat prenapolnjena, se vzdiguje nova krasna stavba, ki bo služila dušnim potrebam vernikov. Od vseh stranij se izraža želja, da bi se to svetišče kmalu izročilo svojemu vzvišenemu namenu. Ta želja bo torej kmalu izpolnjena. Za binkošti, če ne že poprej, bo cerkev blagoslovljena in vršila se bo v njej božja služba. Drugo nedeljo po binkošti t. j. 18. junija jo bo prevzvišeni knez in nadškof goriški dr. Fr. Sedej slovesno posvetil.

Pri tej priliki izrekamo prisrčno zahvalo vsem dobrotnikom te prelepe hiše božje. Goričani in ljudstvo iz okolice so pokazali s svojo požrtvovalnostjo, da še v njih srcih gori ljubezen do Boga in do sv. katoliške cerke. To gorečnost so pokazali v dejanju, ker so z denarjem in z brezplačnimi vožnjami pripomogli, da se je to monumentalno delo jako lepo izvršilo. Nova cerkev, ki je krasota goriškega mesta, bo pričala še v poznejših časih o požrtvovalnosti vernih Goričanov in vernega ljudstva okolice.

Vkljub tej požrtvovalnosti še ostane večji del stroškov nepokrit in treba bo še v prihodnje trkati na radodarna srca

dobrotnikov. Upamo pa, da naše verno ljudstvo svojih kapucinov ne bo zapustilo.

Mestni magistrat goriški je pri tej novi zgradbi, ki je v kras goriškemu mestu, popolnoma nedolžen in je odbil vse prošnje kapucinskega samostana za podporo.

m 1. majnik V pond. dne 1. majnik a so socialni demokratje tudi v Gorici proslavljali svoj praznik, sicer jako mirno. Popoldne ob 3. urah so se zbrali na telovadnem trgu. Pridigala stajim tiskar Callini in dr. Tuma. Konstatirati moramo, da je tiskar Callini dostojnejše govoril nego odvetnik dr. Tuma. Po končanih govorih so priredili po mestu obhod, katerega se je udeležilo kakih 160 „kompanjov“, med temi seveda tudi dr. Tuma. Po obhodu so imeli na Goriškem plesati, pa jim je dež preprečil to veselje.

Italijanski narodni socialci ali bolje rečeno mazzinijanci so šli pa v Ločnik uganjat svoje komedije. Druge nesreče ni bilo.

m Ruski koncert Slaviansky se bode vršil v soboto zvečer ob 8. uri in pol v dvorani „Central“. Sodeluje 35 oseb v ruski narodni noši iz XVII. stoletja. Slaviansky jev pevski zbor je svetovno znan in žel je po celem svetu najsijajnejše uspehe. Cene: sedeži po 4, 3 in 2 K; stojišče 1 K. Redek užitek, katerega naj nikdo ne zamudi.

m Pod tramvaj je prišel včeraj popoldne na Verdijevev tekalšču nek Fornazarič iz Vogerskega s konjem in vozom vred, na katerem je sedel. Tramvaj je pridrpal s precejšnjo hitrostjo in podrsal konja, voz in na vozu Fornazariča za kakih 10 metrov naprej. Zgodila se ni druga nesreča, nego da je bil konj nekaj opraskan in da je začutil Fornazarič bolečine v hrbtu. Počal se je k zdravniku, da ga preišče.

m Samomor Goričana v Trstu. — Nek redar je včeraj v Trstu v Gozdiču (Boschetto) našel mrtvega ter z revolverjem v roki carinskega uradnika v pokoju Ivana Ecker, stanujočega v Gorici ulica Boschetto št. 5.

m Shod trafikantov. Podpisani vabi za nedeljo 7. t. m. cenjene gospode ude in neude, k velikemu in važnemu shodu, kateri se bode vršil v salonu restavracije pri „Treh kronah“ v Gorici ob 3. uri popoldne. Prosi se, da pridejo v velikem številu trafikanti, ker se bodo razpravljale važne reči v korist trafikantov. Odbor.

m Za volišče za državnozbornske volitve v Gorici se je določila deželna dvorana, trgovska zbornica v ul. Morelli in mestna dvorana nasproti trgovskega doma. —

m Pozor prebivalci ulice Livada! Predsinočnem pozno zvečer se je klatil ondot sumljiv in neznan človek.

m V torek ob 3 četrt na 1. popoldne se je peljala po državni železnici mimo Gorice angleška kraljica udova Aleksandra.

m Pošten mladenič išče službe. Star 22 let. Vstopil bi rad kot trgovski pomočnik. Vešč je slovenskega in italijanskega jezika. Stanuje v Gorici, Via Collonia št. 2.

Iz goriške okolice.

g „Grande ballo a S. Andrea“. Saj pač nismo v Kalabriji! Dozdaj smo mislili, da je št. Andrež slovenska vas. Pri ljudskem štetju so bili naštetni samo štirje Lahi. V soboto pa so naznanjali laški plakati po Gorici, da dobiva slovenski št. Andrež laško lice. Čudni narodnjaki!

Nekaj sličnega se je zgodilo tudi lansko leto ob tem času. Ravno tisti fantje so priredili ples in tudi razobesili laške plakate. Že lani so o tem pisali goriški slovenski časniki in opozarjali na to našega župana, ki se čuti pač zavednega Slovence, da je tako

ravnanje sramotno za našo občino. Naš župan je na to pozabil in dovolil letos ravno istim fantom ples. Sicer pa se dotičnim fantom ne smemo čuditi. To vam je tolpa starih, kmalu osivelih mladeničev, katerim, čeravno še le okoli 28 let stari, se bo kmalu svetila na glavi pleša. Zabavo najdejo samo pri popivanju in plesu, društveno življenje, ki se tako lepo razširja, je šlo kakor senca mimo njih. Narodnost jim je deveta briga, v njih družbi se največkrat sliši laška popevka, po njih ki se mnogo družijo z Lahi, posebno pa z laškimi puncami, prihajajo italijanske pesmi v št. Andrež.

Dobro bi bilo, da bi noben zaveden slovenski mladenič ne dal niti vinarja takim fantom; naj plešejo sami in z njimi njih laški pajdaši, pa naj tudi sami plačujejo.

g Sokolska omika. Dne 18. m. m. udeležila sta se gospoda duhovna iz št. Ferjana in Cerovega pogreba v Kojškem. Ko sta se vračala domov in prišla do krčme na Humu, jela se je pred krčmo sedeča družba krohotati in peti duhovski stan zasramujoče pesni.

Kateri so najbolj kričali, ne vem; kdor je izmed teh nedolžen, naj pove in razodene krivičneže, da jih bomo poznali in da njih priimke in imena z debelimi črkami natisnemo v časniku, da se njih slavno dejanje ne zabi. Surovost sokolašev presega že vse meje. Prišlo je že tako daleč, da se ljudje bojijo iti skozi Kojško, da bi ne bili napadeni. Dne 17. m. m. so se vrnili „Orli“ iz št. Ferjana skozi Kozano domov, da so se izognili vsake nevarnosti. Nekateri pogumni pa so šli skozi Kojško; a ko so prišli do gnezda „Sokolov“, ki je na Šteharšče v Kojškem, jelo se je naenkrat razlegati čukanje. Nahajajo se osebe, ki se še celo v cerkvi ne morejo zdržati čukanja. Prepričan sem, da če bi vodstvo sokolstva v Gorici poznalo, kakšne člane ima tukaj, da bi jih vse izključilo. Nižje ne more pasti človek kakor pada, če zaide med te ljudi.

g Iz Solkana pojde procesija na Sv. Goro v nedeljo pred binkošti, t. j. 28. maja.

g Sv. Mihael — Ozoljan. — Velikonočni prazniki so šli v nezmerno večnost. Pri nas so se praznovali prav veselo in mirno, kakor se spodobi. Na velikonočni ponedeljek so naši pevci zapeli pred Špacapanovo gostilno par lepih pesmi v zabavo, veselje in za kratek čas. Hvala jim, tako je lepo.

Čas je prišel, ko se nekateri naših ljudi pripravljajo v svet. Odšlo jih je že nekaj mladeničev in možakov. Od naših in sosednih mladeničev in možev moramo priznati, da so ohranili svoje dobre navade in lastnosti, kar se od mnogo drugih krajev ne more reči, ker prinašajo na dom navadno tuje kletve. Človeka kar pretrese mraz, ko čuje druge slovenske fante preklinjati v italijanskem in nemškem jeziku. Drugega se ne navadijo po širšem svetu kot zapravljati denar in preklinjati v tujem jeziku. Naši mladeniči bi jim lahko bili v vzgled.

Še nekaj. Pri nas je vse suho. „Soča“ postaja dan na dan šibkejša in upati je, da se popolnoma posuši. Začelo se je obrniti na bolje, samo dobre volje je treba. Ljudje so odprli oči; kajti naši naprednjaki se pokažejo vedno v drugi barvi. Včasih so zelene, včasih višnjave barve; nekateri si celo brke pustijo prestriči, da se spreminjajo.

g Konsumno društvo v Mirnu pri Gorici, registrovana zadruga z omejeno zavezo, sklicuje redni občni zbor, ki se bo vršil dne 14. t. m. ob 10. uri predpoludne v društvenem prostoru. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev računa za leto 1910. 3. Sklepanje o likvidaciji zadruga. 4. Slučajnosti.

g Renče. — Drzen klepar je te dni splezal po strelododu na vrh zvonika ter je stal breskrbno vrh križa. Popravil je strelodod. — Obiskala nas je nekoliko sodra, ki pa ni napravila škode. Drugače letina splošno lepo kaže.

g Pitno vode v Renčah še nimamo. Sedaj na poletje bo še manj! Slišali smo pa, da ima občina zagotovljeno podporo in jo dobi, če se popravljata dva vodnjaka. Toda nič še ni! Menda ne bodo tako dolgo menciali, da podporo zavlečejo ali zgube? Seveda potem bodo klerikalni deželni odborniki krivi!

g Krasen kurnik je napravilo županstvo v Renčah prav na sredi trga pred cerkvijo. Zakaj bo? To bo obč. tehtnica! Drugod skrbe, da so trgi prazni in snažni — pri nas pa ti postavijo nekako čajbo prav tam, kjer je bil enkrat vodnjak! Seveda vode ni treba! Mislili so postaviti na tem trgu spomenik pesniku Gregorčiču — na, sedaj pa stoji tam pisan kažot! Delajo pa okoli njega že skoro mesec dni, a še ni dovršen!

Ne trdimo, da obč. tehtnica ni potrebna; toda za sedaj res ni bila taka sila. — Prav nič pa se ne poda ta čajba na sredi trga, ki so ga s tem pokvarili! Dobil bi se vendar pred kako hišo prostor za vago, v hiši pa kdo, ki bi vagal; tako bi ne bilo treba zidati te hišice, ali vsaj na tem trgu ne!

g Zaključek zidarske šole. — V nedeljo 30. apr. je bila zaključena zidarsko-obrtna šola v Renčah in otvorjena razstava. Pridnim učencem so se razdelila darila. K slovesnosti je prišel tudi g. c. kr. okr. nadzornik in mnogo drugih. Mimogrede bi opomnili, da je c. kr. okr. nadzornik sprejel domačega župnika prav prijazno. Župnik je prišel po končani slavnosti ter rekel, da ni mogel prej, ker je bil v cerkvi. G. nadzornik pa je vpričo mnogih vprašal: „Ali ste grehe odpuščevali?“ Jeli hotel gospod malo osmešiti spoved ali kaj? Od c. kr. okr. nadzornika res ne moremo kaj takega misliti.

g Reveži so v Renčah res na slabem. Kjer le more, odščitne županstvo sedaj temu, sedaj drugemu. Treba je namreč varčevati z denarjem! Prav! Toda za tožbe in pravde ni škoda denarja! Poslušajte!

Županstvo je končalo brezupno pravdo radi neke obč. hiše. Pravda je stala, tako se trdi, — okoli 600 kron, občina pa ni pridobila prav nič.

Druga velika pravda zaradi nekega vodnjaka se tudi že dolgo vleče! Kdo bo plačal? Občina ozir. davkoplačevalci! Dne 2. tm. je bila obravnavana, a niso končali, ker je advokat županstva obolel.

Tretja pravda je radi mlina in žage. Ta se tudi vleče, kakor kurja čreva. Tudi tu občina ne bo brez škode!

Vedno se toži, da je pri občini stiska za denar, da je dolg itd. Toda zato ni treba dragih pravd, ni treba toliko za potnino in ne za advokate! Renčani plačujemo menda najvišje doliade v Avstriji tj. čez 400 odstot.; naj se s temi hitro izplača dolg, ne pa pravde itd. Vprašali bi še, koliko je dalo županstvo podžupanu in tajniku, ko sta šla v Bosno po otroke nekega tukajšnjega občinarja.

g Renčani in Kraševci bi radi vedeli, kaj bo s cesto iz Renč na Temnico? Podpora je menda prišla? Tedaj na delo!

g Svilodi v goriški okolici se sedaj valijo. Nekateri jih uže imajo. Murvno listje ne kaže slabo. Sicer se opazuje, da sviloreja peša na Goriškem. Vzrok: S svilodi mnogo dela, cena svilodom nizka. —

Iz ajdovskega okraja.

a Z Vipavskega. Vinska trta kaže po nekaterih krajih naše krasne Vipavske kaj lep zarod. Vinogradniki so se z veseljem poprijeli dela v lepih vinogradih in škropljenje in žvepljenje se je uže pričelo. Sicer ovira razvoj trte sedaj še precej mrzlo vreme.

a Iz Ajdovščine. V Ajdovščini je priredil kuratorij za pospeševanje male obrti iz Gorice trimesečni mizarski tečaj, ki se je v torek 25. m. m. slovesno završil. — To slovesnost so počastili poleg domačih tudi gg. dvorni svetnik grof Attems, dr. Gregorčič, deželni podglavar, profesor Berbuč, dež. odbornik, in inženir Penso prof. in vodja kuratorija. — Gospodje so si z zanimanjem ogledali razstavljene izdelke na kar je gosp. Berbuč v lepih besedah obrazložil pomen takih tečajev; pohvalil obiskovalce tečaja ter jih pozival k nadaljni pridnosti in marljivosti. Zahvalil se je v imenu deželne odbora gosp. inž. Pensi in strokovnemu učitelju Marcini za njih trud, ter vsem, ki so k vršenju tega tečaja kakorkoli pripomogli, ter skrbé za povzdigo obrti v deželi. Konečno je gosp. dvorni svetnik razdelil spričevala obiskovalcem tečaja, za kar so se spoštljivo zahvalili.

Gospodje iz Gorice so si izvolili ogledati tudi trg Ajdovščino in občinsko elektrarno, ki bode v kratkem dovršena.

a Rihenbergk. — Občni zbor „Hranilnice in posojilnice v Rihenbergu, registrovane zadruga z neom. zavezo“, se ne bode vršil, kakor je bilo naznanjeno v zadnji številki „Primorskega lista“, dne 7. t. m. po blagoslovu, marveč isti se bode vršil v nedeljo, dne 14. maja t. l. po blagoslovu in sicer z istim dnevnim redom, kakor je bilo naznanjeno v zadnji številki.

Iz kanalskega okraja.

kl **Marijina družba v Ročnju** bo prihodnjo nedeljo 7. t. m. ob 2 in pol pop. predstavljala Silvin Sardenkovo „Mater dolorosa“. Natančnejši vspeled je bil že v zadnji številki „Prim. Lista“.

Iz tolminskega okraja.

t **Sv. Lucija.** — Na belo nedeljo je imela tukajšnja šolska mladina svoj najlepši dan, pristopilo je k prvemu sv. obhajilu 73 dečkov in deklic sedemletnih, vsi so se jako lepó držali. — Teden pozneje popoldne smo dobili nekaj toče, ki pa tu ni napravila posebne škode, a brez nič ni bilo, na dvorišču Vugove gostilne je potolkla in pobila do smrti 12 piščet. Uboge živalice!

t **Požar** je vpepelil na belo nedeljo popoldne na Slapu ob Idrijci štiri poslopja. Zgoreli so tudi štirje prešiči in ena junica. Bajé so otroci krivi velike nesreče.

Iz kobariškega okraja.

kbd **Kobarid.** — Napredni generalni štab se tu možato drži, akoravno vidi okoli sebe oborožene ljudi, ki se jim sablja in puška svetli. Misli, da se njega cesar boji, a povemo mu mi, da mu huda preti, ako se ne spokori in voli z dobrimi ljudmi....

Iz cerkljanskega okraja.

c **Hranilnica in posojilnica v Cerknem** je imela dne 23. aprila t. l. svoj redni občni zbor. Zavod krepko napreduje, kar dokazuje dejstvo, da je imel tudi v preteklem letu do enega milijona prometa. Iz poročila in računskega zaključka posnemamo, da je bilo koncem leta 1910 499 članov s 316

glavnimi in 421 opravnimi deleži. Hranilne vloge znašajo 1312.384,38 K. Posojil se je izdalo v letu 1910 217.587 K, vrnilo pa 69.300,05 K, se je toraj več dalo 148.286,95 K, tako da znašajo posojila 622.536,37 K. To je vsekako velik napredek. Od čistega dobička se je pripisalo 3000 K rezervnemu zalogu, kateri znaša 23.076,11 K. Ostanek čistega dobička 972,25 K pa se je razdelil v dobre namene. Večje podpore so se dale sledečim: Požarni brambi v Cerknem 200 K, za javno ljudsko knjižnico v „Gospodarskem domu“ 200 K, Požarni brambi v Pljužnah 100 K, občini v Cerknem za prireditve prostora živinskega sejmišča 100 K. Dalje še 12 društvom in slov. zavodom manjše podpore od 20 do 30 K.

c **Tolovad. odsek Orel** priredi prihodnjo nedeljo dne 7. t. m. gledališko predstavo „Doktor Lopnik“. Na vspeledu te prireditve je tudi govor in razne pevske točke. Začetek takoj po popoldanski službi božji. Vstopnina: sedeži 40 vin., stojišča 20 vin.

c **Otaloz.** — V nedeljo, dne 7. maja t. l. priredi tukajšnje izobr. društvo veselico s petjem, deklamacijo, šaljivim srečkanjem in igro. Na vspeledu je več mičnih mešanih zborov, kakor: Förster Naše gore, dalje ruska narodna pesem: Rudeči Sarafan itd. Izmed moških zborov bo pač vsakemu najbolj ugajal Volaričev: Slovenski svet. Zelo poučno bo pa za naše ljudstvo ravnokar izdana Lavtičarjeva igra: Ne v Ameriko! Da pa po tej resni igri občinstvo ne pride ob dobro voljo, zato bo pa že skrbela smešnica: Prepirljiva sosedica. Obeta se tudi obilo lepih srečk.

Iz bovškega okraja.

b **Z Žage.** — Ko je po ustvarjenju svet naraščal, ste nastali dve stranki: slaba in dobra. Zmagovala je vedno slaba (kakor na Žagi). Zato se je Bog razsrdil in svet potopil. Tisti Bog še živi in svojo obljubo drži, da svet ne potopi zaradi slabih ljudi. Pa se vendar lahko zgodi, da se kolo, katero žago vrti — zdrobi....

Iz komenskega okraja.

km **Komen.** — Dne 29. pr. m. je imelo naše starešinstvo sejo v navzočnosti g. c. kr. glavarja in g. dekana in se je uredilo vse potrebno glede organistove plače. Pri seji je bil navzoč tudi zdravnik g. Fink, katerega je zdravniška zbornica določila za Komen. Starešinstvo se je z njim pogodilo. Zdravnik bo računal: za preiskanje bolnika 1 K, na bolnikovem domu 2 K, v zunanjih občinah naše županije 3 K. Zdravnik pride čim prej. Liberalni starešini so bili tudi pri seji, a so bili mirni. Uložili so prošnjo na starešinstvo za podporo knjižnici naprednega Salamona. Ker pa so bili nekateri starešini prepričani, da se nahajajo v njej knjige, ki niso za kmeta, se prošnji liberalcev ni ugodilo. Zato so na trgu hudo brenčali, da se bodo v „Soči“ prali. Tudi nad novim zdravnikom so se spodtkali; ali zadovoljni naj bodo, da pride zdravnik z avstrijskega Dunaja na kraški Dunaj, kjer liberalni rod hudo boleha.

km **Iz Komna.** — Shod sv. Jurija se je dobro obnesel. Ponoči nam je Bog dal dež, podnevi se je pa razvedrilo, da se nam je dobro godilo. Na shod sta prišla tudi Kopač in Tuma. Povelje sta dobila, da ako ne bosta prav učila, jih bosta na stolu dobila iz l. 1848. Povedala sta nekaj iz starega socialskega pisma in konec je bilo aprila. Tuma je pozval navzoče, naj vzdignejo roke, a videlo se jih je le kakih 20. Rekel je: „Kaj pa drugi?“ Eden se je oglasil: Da drugi so kmečki kopači, ki jim ne ugajajo taki kričači — pardon — Kopači in Tumač!

km **Iz Pliskovce**. Vabilo na redni občni zbor „Kmečke hranilnice in posojilnice v Pliskovici, reg. zadruga z neomejeno zavezo“, ki se bo vršil v nedeljo dne 21. maja 1911 ob 4. uri pop. v zupnišču. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje računskega sklepa za l. 1910. 3. Prečiščitanje revizijskega zapisnika. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

O d b o r.

km **Himen**. — V Nabrežini se je poročil dne 26. aprila t. l. g. Vekoslav Kratky, c. kr. orožniški stražmojster v Kantridi z g.čno Marijo Pertot. Bilo všečno!

km **Iz Pliskovce**. Kakor se sliši govoriti nekatere fantine, namerava g. naduč. ustanoviti „Sokola“. G. nadučitelj bi moral vedeti, da tako se ne pride daleč. Saj smo videli pretečeno nedeljo v gostilni, kjer so pili sodček piva, kakšne „pogovore“ je imela vaša deca. —

Kako se bo mladina pod to „firmo organizirala“ bomo poročali. Ali prepričani smo, da „Kdor se s pametjo skrega, ne pripravi čolna do brega!“

km **Lipa**, 1. maja 1911. Lipenci smo ustanovili društvo „Trstelj“, a ne zato, da bo to društvo robotalo škrbinskim liberalcem, kakor so ti hoteli na dan njih veselice in plesa. Mi pa bi jim nosili krone, katere jim požira sproti jama pri „Steni“?! Če naš gos. učitelj misli, da bo društvo le zanj delalo, se tudi moti! Mi hočemo društvo na pravi podlagi za vero in narod.

km **Orni Vran** iz Tomaja je minulo nedeljo v Štanjelu na shodu roko stiskal kobdilškemu Babču, le-ta mu je pa kot protiuslugu držal klobuk, ko je Vran na „odru“ kozle streljal. Ljudje pravijo, da sta Vran in Babč pred časom v Trstu pila bratovščino v nekem velikem hotelu, kjer so jako gostoljubni. Ali je res?

km **Iz Gabrovce pri Komnu**. — Iz naše vasi ni nobenega glasu v tebi, dragi mi „Primorski List“. Zdi se, kakor bi vse spalo. Pa ni tako. Obrtno šolo imamo. Potrebna je bila zato, ker naša vas ima večinoma same rokodelce-zidarje. Nihče tega ne sporoči javnosti, da se je pouk že končal, kateri je trajal 3 mesce. Učencev je bilo 25, vsi so se pridno učili. Šolo je blagoslovil domači g. vikar Ivan Vuga. Prisostvovali so g. župan s št. starešini. Nadalje gg. namestništveni svetnik voditelj okr. glav. Rebek, c. k. okr. šolski nadzornik Kante, deželnosodni svetnik v Gorici dr. H. Stepančič in en drugi gospod, ne vem kako se imenuje. — Na belo nedeljo smo imeli prvo sv. obhajilo. Novoobhajanih je bilo 25. Opravljeni so bili skromno, kar pristojna temu dnevu. Hvala g. dušnemu pastirju za trud in požrtvalnost v tej zadevi. Vaščan.

km **Sveto**. Za praznike sta dva čila mladeniča odpelala v Ameriko. Marsikaj sta doma pustila, cesar v Ameriki gotovo ne bodeta dobila! Saj so tudi v Ameriki slabe poti, slabše kakor v Svetem...

km **Iz štanjelske okolice**. — Tudi jaz sem bil na nedeljskem shodu liberalcev v Štanjelu in sem natančneje opazoval ljudi, ki so se zbirali pri Starcu. Reči moram, da prvo besedo so zavzemali ljudje, ki bodo prav malo ali nič škodovali našemu kandidatu dr. Ste-

pančiču, kajti če pomislimo na razne kobdiljske Babče, Kose in take-le „kampjone“, ki več odženejo od sebe, kjer so, kakor pridobijo, pridemo kmalu do prepričanja, da gnjila roba smrdi.

km **Škrbina**. Novo uniformo so iznašle s pomočjo sokolov neka škrbinska dekleta. Fantje, ki so prihajali v nedeljo na ples v Škrbino, so se vsi norčevali iz punc v hlačah. Jaz bom plesal s tisto v hlačah — pokaži hlače, tako in podobno so govorili plesalci, da je bilo sram drugih poštenih deklet.

Sicer pa pravijo čudne reči o teh deklet. Ena da kolne kakor Turk, druga ima veliko snubačev, a nobenega ženin, tretja se vedno joče od samega veselja, da je v družbi sokolic, četrta upa biti gospa učiteljica, če ne še zdaj, pa pozneje itd.

Ni čudno, da se Komenci norčujejo iz takih deklet.

Trara ni še ničesar pogršel v triletnem gospodarstvu pri svoji lastnini, pač pa je kdo drugi prodal novico za plesno veselico.

Iz sežanskega okraja.

s **Napredne kobilice** so se pojavile na Krasu. Skačejo sem in tja. Kmetje pozor! Mnogo škode so nam uže napravile! Pozor pred njimi! Boj njim! Zadnje kobilice so nam pozobale seno, sedanje pa hočejo pozobati naše volilce!

s **Dutovlje**. — Kakor znano, nam je okrajni šolski svet rešil prošnjo glede šole, katere smo nad vse potrebni, vže pretečeno leto. Pa kakor vsaka nova reč ni brez nasprotnikov, tako so tudi naši uporniki šli na glavarstvo, da preprečijo delo, katero se je imelo začeti dne 2. t. m. In res g. glavar je pozval k sebi naše občinske predstojnike in nekaj upornikov. Ali ko je g. glavar videl pred seboj te upornike, palo mu je srce v žep in stvar ostala je pri starem.

Tako se vedno dela s to našo šolo, kakor otročaji z stolpci, katere sezidajo pa zopet poderejo. Nekako čudno se nam vendar zdi, da en c. kr. dostojanstvenik nima nikake odločne besede. Sedaj pričakujemo, kaj bode g. glavar ukrenil; na ta način bode imel z nami še mnogo, mnogo sitnosti. Več občinarjev.

s **Dutovlje**. — Dan sv. Jurija smo praznovali v prav lepem redu. Vse je bilo dobre volje. Naš mešan zbor je krasno pel, tako da moramo čestitati našemu pevovodji, pevkinjam in pevcem.

s **S Krasa**. — Vže večkrat sem vam mislil napisati nekaj zelo perečih točk glede šole; pa bodite prepričani, nisem imel časa, ker danes sem tu, jutri tam, bicikelj drdra vsaki dan. Pri nas na Krasu prigodilo se je, da je pri sv. maši na godovni dan cesarjev učitelj zaspal v cerkvi. Zakaj, ne vem. Ali iz dolgega časa, ali pa od samega dinastičnega čuta. Ravno isti igra z navadnimi pobalini v gostilni na karte.

Spet drugje agitira učitelj kot bi bil zblaznel in vsiljuje ljudstvu slabe časopise. Tam se zopet več učiteljev stepe in potem pravijo, da so se spodtaknili na „olupkih jabolka“. Nosi pa eden izmed njih več dni zavezano bučo

ni šolskega pouka. Pobota se s svojim tovarišem učiteljem za par kronic in vse molči?? Agent ga vpraša, kje da je dobil take rane, ta mu odgovori, da je padel s bicikla. Agent ve, da je bil dotični potolčen in se mu roga. Kje si učiteljska čast?

V isti kraj pride nadzornik Kante, ostane čez noč tam, drugi dan odide. Ali je pa kaj ukrenil in preiskal glede tepežke z kozarci, ne vem. Vsekako kočljivo vprašanje! Ali ve o „olupkih“ in tistih, ki so olupke povzročili in olupke metali? Ali so ti „olupki“ morda prišli z njegovim „vedenjem“ v „Učit. Tovar.“?

Kaj pa pravi g. nadzornik Kante o njegovih učiteljih, ki ne gredo nikdar ob nedeljah k sv. maši, da si so to pri kaki sodnijski obravnavi sveto obljubili? Kaj ima početi slednjič s takim učiteljem, ki da pri sodnji, ko ima propasti in biti obsojen, „častno besedo“, da bo zapustil dotični kraj in prosil drugam, nazadnje pa noče ničesar o tem vedeti in se obnaša še bolj zahrbtno? Kaj mora slednjič g. nadzornik Kante začeti s takim učiteljem, ki pri obravnavi prosi za poravnavo in konečno nima toliko, da bi plačal 5 kron sodnijskih stroškov in jih mu mora posoditi toženec? Pa s komisijami za pregledovanje nekaterih tako slabih šolskih poslopij, kje so te?

Ali je znano g. Kantetu, da se njegovi učitelji pri procesijah tako obnašajo, da bi bilo treba zlasti njim nazornika, ne pa šolski mladini? Imamo še v potni torbi, pa za danes dovolj. O trtali pa prihodnjič.

Iz korminskega okraja.

kr **Vinski zarod** v Brdih je jako lep in obeta mnogo pridelka, ako ne seže vmes toča, ki se je sicer letos uže pojavila v nekaterih briskih občinah. Vinogradniki s strahom gledajo vsak črn oblak na nebu. Bog obvaruj vinsko trto in druge poljske pridelke pred točo! —

kr **Častnim meščanom** je enoglasno imenovalo občinsko zastopstvo v Korminu namestnika princa Hohenaoloh za zasluge, ki si jih je pridobil s tem, da je cesar lani povzdignil Kormin v mesto.

Drobtinice.

Zgorela. 28. m. m. je v Zagrebu v Hatzevi ulici št. 24 Borica Klepač, služkinja, 24 let stara, polila drva s špiritom, da bi boljše gorela, pustila steklenico s špiritom na štedilniku in ogenj razpihnila, vsled česar se je vnel špirit v steklenici in je ogenj užgal tudi obleko služkinje. Rečica ognja ni mogla ugasniti in ko so ji prišli na pomoč, je bila že vsa tako grozno opečena, da je kmalu nato v bolnici izdihnila.

Mrtva roka. Ogrski škof v Neutri, grof Viljem Batthyany, je ukazal svoje zemljišče Negyed, ki meri 2000 oralov, parcelirati in med kmete sosednih vasij razdeliti. Isto je storil baron Waldberg, ki je svoje 1000 oralov obsežno zemljišče kmetom podaril, zato da bi rajši doma ostali, kakor v Ameriki svoj kruh iskali.

Bavarski kralj Oton je praznoval v četrtek 63. leto svojega rojstva. Znamenito je to, da je že 33 let nor. Vsako leto gre posebna komisija v grad Fürstentrieb, da poroča bavarskemu princ-regentu o stanju norega kralja. Njegove telesne moči so še precej ohranjene, njegov duh pa čimdalje bolj mračen.

Lakota na Kitajskem. Na južnem Kitajskem 3.000.000 Kitajcev strada. Boje se, da izbruhnejo nemiri, če vlada ne priskoči stradajočemu prebivalstvu na pomoč.

Hiša s 55 nadstropji grade v New Yorku. Hiša sama bo imela 35 nadstropij, stolp nad hišo pa 20 nadstropij.

Strašna smrt matere. Iz Curiha poročajo, da se je iz obupa, ker ji je umrl mož, ki ji je pustil osem otrok, usmrtila vdova. S sliko rajnega moža se je podala v klet, se zavila v vreče, jih polila s petrolejem in se zažgala. Ko so opazili ogenj, je bila nesrečnica že mrtva.

Književnost.

Socijalno vprašanje ali od kod izvira siromaščina delavskega ljudstva? Spisal dr. Josip Pavlica. Naznanjamo, da je pri upravi „Primorskega Lista“ še nekaj iztisov te knjige. Cena 1 K.

Društveni govornik. Priloga „Duhovnemu Pastirju“. Uredil Alojzij Stroj. II. zvezek. Velika 8°. V Ljubljani 1910. Založila „Katoliška Bukvarna“. Natisnil: „Katoliška Tiskarna“, Str. 232. Cena 3 K. — „Društveni govornik“, ki izhaja kot brezplačna priloga znanemu homilet. mesečniku „Duhovni Pastir“, je izpolnil občutno vrzel v našem slovstvu. Tega se je prepričal vsakdo, kdor se je seznanil z vsebino I. zvezka; izborna tvarina pa, ki jo objavlja II. zvezek, nas v tej sodbi še potrjuje. Govorniki v izobraževalnih društvih najdejo v njem zakladnico predavanj in govorov, ki jim siužijo kot kašipot, katere tvarine naj obravnavajo pri svojih nastopih, da bo občinstvo imelo od izobraževalnih društev — naših ljudskih učilišč — kar največ koristi. Predvsem bodo vzbujala veliko zanimanja predavanja o agrarnem (kmetiškem) vprašanju. In uprav za ta predavanja podajata do sedaj izišla zvezka „Društvenega govornika“ tehtne tvarine.

Oglas.

Prostovoljno se prodá na javni dražbi, majhno posestvo, vas Koprivišče štev. 108, občina Kal, p. Avče. — Natanjčno se poizve v GORICI Riva Piazzutta štev. 6.

Gamaše raznovrstne, izdeluje se tudi po meri.

Galoše prave ruske, se popravljaja.

Usnje podplati ter čevljarске potrebščine.

Vrvarsko raznovrstno blago.

I. Drufovka Gorica
Gospoka ulica 3. (Nasproti Montu.)
Ustanovljena tvrška leta 1866.

V MANUFAKTURNI TRGOVINI
TEOD. HRIBAR Gospoka ulica štev. 6 v GORICI

— — — — se dobi perilo za neveste rumberško, belgijsko in šlezjsko platno, Perkal, Batist, Zefir, Satin. — — — —
Modne volne sukno za moško obleko, preproge, zavese, odeje, šivane kuverte, žime, volno za postelje. Jäger, srajce itd. itd.

Prva in edina slovenska trgovina z železnino

v Raštelju št. 7 v GORICI

se bode otvorila 15. majnika t. l.

Za obilne naročbe se priporoča

PINTER & LENARD.

Loterijske številke.

29. aprila.

Dunaj	73	50	9	28	76
Gradec	21	51	57	47	3

Rojaki! podpirajte slov. šolstvo

= v Gorici! =

JOSIP CULOT

v Raštelju št. 2/25 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnih igrač, okraskov za božično drevesce in punic za igračo.

Razpele iz kovine, rožni venci in podobice, rokavice iz volne in sukna, čevlji in klope, zaloga drobnjave in kramarije na drobno in debelo, kipi in svetniki iz porcelana, seme za zelenjave in trave, moške in ženske nogavice, mošnjički in kovčegi, pipe, ustniki in cevi.

Naznanilo preselitve.

Znana stara domača tvrdka z železnino

Konjedic & Zajec

naznanja uljudno, da preseli svojo trgovino v prostore hiše

„Goriške ljudske posojilnice“

Gosposka ul. št. 7 (prej krojaška zadruga).

Na novo praktično urejena trgovina omogoči nas naše cenj. odjemalce vsestransko hitro, točno, ceno in pošteno postreči.

Zahvaljevaje se dosedanjej cenjenej naklonjenosti, proseč i nadaljne vljudnosti, priporočamo se za obilne naročbe v naših novih prostorih

z odličnim spoštovanjem

Konjedic & Zajec.

„Kmečka Banka“ v Gorici,

na Kornu št. 12

eskomptuje menjice pod jako ugodnimi pogoji.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter jih obrestuje čisto po

4³/₄ 0/0

Načelstvo obstoji iz gg.: Dr. Alojzij Franko, predsednik, Ivan Sausig, veleposesnik in župan v Biljah, podpredsednik, Fran Obljubek, veleposesnik in župan v Kojkem-Krasno, Ignacij Križman, nadučitelj v Dornbergu, Alojzij Bandelj, veleposesnik v Podgori.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ V GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4¹/₂%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavnica K 5.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 450.000. —

PODRUŽNICE: Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

se večkrat plačajo za popolnoma nič vredno možko in žensko blago. Da se pa nihče ne bode varal, naj si ogleda najino velikansko zalogo

POMLADANSKIH IN LETNIH NOVOSTI.

Kdor ne zamore si sam ogledati najino zalogo, naj si naroči vzorce, katere dobi poštne prosto na dom pri domači tvrdki

Ivančič & Kurinčič-Gorica,

Gosposka ulica št. 11, (nasproti Hotela treh kron.)

Blago za „Orlovske“ kroje, kakor vse potrebščine, spadajoče k telovadnemu kroju, dobijo slavna „Orlovska“ društva pod ugodnimi pogoji.

Čudovite cene

Anton Potatzky

naslednik JOSIP TERPIN.

v Gorici, na sredi Rašela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče niruberskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni vencji mašne knjizice.

Hišna obnavala za vse letne čase.

Posebnost:

somena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmi in trgih ter na deželi.

Oglas.

Podpisani krojaški mojster in trgovec priporočam slav. občinstvu svojo edino trgovino in združeno krojaško delavnico v Brdih za obilna naročila. V zalogi imam raznovrstnega blaga, kakor: sukno, tkanino („cajh“), perkal in drugo potrebščino ter vse priprave za Orlovski kroj, telovadnih hlač in srajc. — Priporočam slavnim društvom „Orel“, naj si pri meni naročajo Pripravljen sem na zahtevo društva priti na dom in vzeti mero ter zgotovljeno obleko na dom poslati. Cena obleki razen telovadnih hlač in srajc, je 36 K do 38 K. Z odličnim spoštovanjem

Andrej Mavrič,

krojaški mojster in trgovec
Kojško 205 (v Brdih).

Prva in edina slovenska kleparska delavnica v Gorici, ul. sv. Ivana št. 11.

se toplo priporoča za vsa stavbena in galanterijska dela za cerkve in stolpe, katere napravi po načrtu

Josip Patek,

naslednik Karola Čufer

priporoča se tudi vsem gg. odjemalcem, posebno pa kmetovalcem. V zalogi ima: mehe za žveplanje, zadnji sistem škropilnice za vitrijol, polivalnike za vrte in patentirane ventilatorje za dimnike i. t. d. oprave se izvršujejo točno in po najnižji ceni.

Peter Cotič,

čevljarji mojster, Gorica,
Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje.

Pozor!

50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev le za 8 K.

Vsled denarnih zadreg več velikih tovarn sem dobil naročilo, prodati veliko množino čevljev mnogo pod tovarniško ceno. — Prodajam zato vsakomur 2 para čevljev za gospode in 2 za dame, rjavega ali črnega usnja, zelo elegantno, najmočnejša šasona: Vsi 4 pari stanejo le 8 K. Velikost po št. Pošilja po povzetju:

A. Gelb, razprodaja čevljev, Krakovo 516.

Lahko se premeni ali denar vrne.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 4½%. Daje članom posojila na vknjižbo po 5¼%, na menice po 6%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Zadružni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

Zanesljivo stara domača in največja slov. tvrdka v GORICI

samo

v Gosposki ulici št. 25
v hiši g. Kuštrina.

Birmanska darila

dobite najcenejše in najfinejše po tovarniških cenah vsled velike zaloge, na primer: Niklašto uro za 4 K; srebrno uro za 7-50 K; zlate damske ure za 20 K; za gospode 40 K; zlate in srebrne verižice vseh vrst. — Poleg cenejšega blaga imam vedno v zalogi tudi najfinejše svetovno znano žvicarsko blago n. pr. „Schaffhausner zenith omega“ s posebno precizijskim kolesjem po njegovem astronomičnem regulatorju regulirane. Garantirano zanesljive v vseh legah in temperaturah. Za takšne ure dajem večletno jamstvo.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (stokfikevo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvrna steklenica tega olja na ravnomerne barve po K 1-40, bele barve K 2.

Trskino železnato jetrno olje. Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravi v kratkem času z gotovostjo vse kosine bolezni, slezni otroki, golše, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegijske, preliše se vedno v mojem kem. laboratorju predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijska pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Čevljarjska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče št. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po

zmernih cenah.

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica št. 25

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Pozor!

Pozor!

Čebelarji!

Med zajamčeno pravi za pitanje čebel

se dobi pri

J. KOPAČU, svečarju

v

GORICI.

Cena kilogr. 1-30 K.

Prave švičarske ure

zlatino in srebrnino itd. naku-pite najboljše in najceneje pri tvrdki

Aleksander Ambrožič

GORICA, Korso J. Verdi 26.

Istotam se izvršujejo popravila v to stroko spadajoča točno in po najnižjih cenah.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel od g. Antona Obidiča njegovo staroznano

čevljarjsko delavnico

v Semeniški ulici št. 2.

Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila in zagotavljam točno in dobro postrežbo ter zmerne cene.

Josip Černovic,

čevljarjski mojster

Gorica, Semeniška ulica št. 2.

Odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice.

Izdeluje cerkvena dela,

spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd.

Vsakovrstna dela za stavbe.

OBLEKE BENJAMIN dobivajo se v veliki izbiri

od kron 20-30

pri J. MEDVED - GORICA.